

Epidemiologická analýza virové hepatitidy B a C v České republice v letech 2000-2021: Identifikace a charakteristika rizikových skupin

Bendlová I., Holý O.

Centrum vědy a výzkumu, Fakulta Zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci

✉ iva.bendlova01@upol.cz

Background

- Hepatitida B (HBV) a C (HCV) způsobují celosvětově více než **1,1 milionu úmrtí ročně**.
- V Česku jsou nejvíce postiženi **lidé užívající injekčně drogy (PWID), muži mající sex s muži (MSM), osoby ve výkonu trestu a migranti**.
- Očkování proti HBV (od roku 2001) snížilo počet akutních infekcí; **HCV přetrvává** kvůli absenci vakcíny.

Metody

Design: Retrospektivní observační studie.

Data: Národní surveillance systémy (EPIDAT, ISIN).

Případy: Celkem 28 160 – 8 762 HBV a 19 398 HCV.

Analýza: Deskriptivní analýza dat a prostorové mapování (2000, 2010, 2020).

Výsledky – Hepatitida B

- **Výrazný pokles** z 604 akutních případů (2000) → na 17 (2021).
- **Rizikové skupiny:** PWID (53.9%), MSM (7.6%), promiskuitní osoby (6.9%).
- **Nejvíce zasažené regiony:** Praha (22%), Středočeský (15%) a Ústecký kraj (13%).
- **Importované případy:** Vietnam (21 %), Ukrajina (20 %).
- **Očkování:** proočkovanost >90 %; incidence nadále klesá.

Výsledky – Hepatitida C

- **2.2× více případů než u HBV** (19 398 vs. 8 762).
- **Rizikové skupiny:** PWID (86%), osoby ve výkonu trestu (tetování, žiletka).
- **Nejvíce zasažené regiony:** : Ústecký kraj , Karlovy Vary, Praha.
- **Trend:** Převládají chronické formy; pokles po roce 2019 v důsledku COVID-19.

Cíle

Posoudit trendy za posledních dvacet let (2000–2021) v incidenci HBV a HCV mezi vysoce rizikovými skupinami v Česku:

- **Analyzovat časové a prostorové trendy.**
- **Zhodnotit dopad očkování.**
- **Identifikovat rizikové faktory a způsoby přenosu.**

Diskuze

- HBV je dobře pod kontrolou díky imunizaci.
- HCV zůstává **významnou výzvou**: neexistuje vakcína a možnosti prevence jsou omezené.

Kosmetické služby a migrace přispívají k reziduálnímu přenosu.

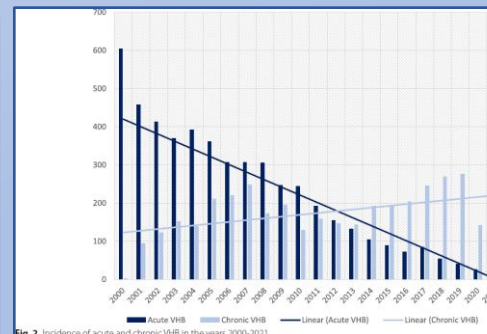
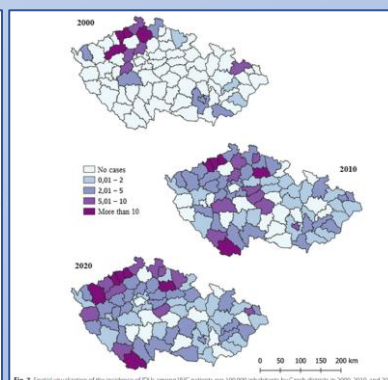
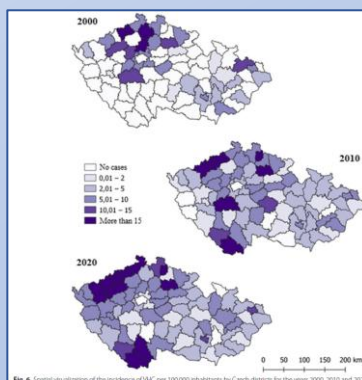
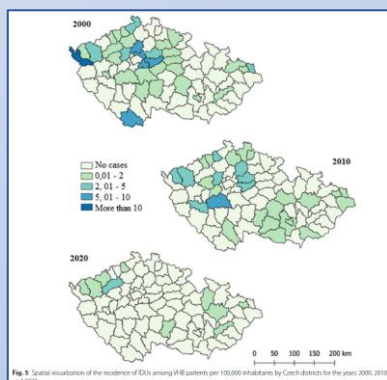
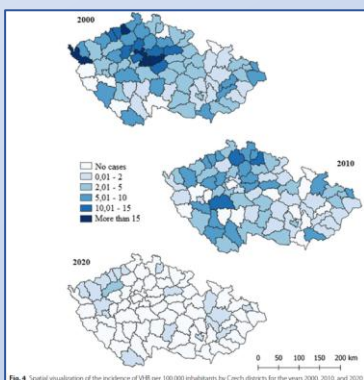
- **Prioritní intervence:** Harm reduction programy a substituční léčba opioidů (OST), prevence ve věznicích, očkování pracovníků v kosmetických službách a migrantů

Závěř

- HBV incidence se výrazně ↓; HCV zůstává stabilní.
- Parenterální přenos převažuje; osoby užívající drogy injekčně jsou klíčovou rizikovou skupinou.
- K dosažení cílů WHO pro eliminaci hepatitid do roku 2030 je nezbytné posílit screening, harm reduction programy a očkování.

Table 1 Incidence of VHB and VHC in the years 2000-2021 in Czechia (absolute numbers)

Year	VHB		VHC	
	Acute VHB	Chronic VHB	Acute VHC	Chronic VHC
2000	604	3	319	318
2001	457	95	276	522
2002	413	122	213	645
2003	370	152	182	664
2004	392	139	197	671
2005	361	211	162	682
2006	307	221	135	887
2007	307	248	138	843
2008	306	173	169	805
2009	247	195	141	702
2010	244	130	114	595
2011	192	159	101	711
2012	154	146	117	677
2013	133	144	134	739
2014	105	192	89	778
2015	89	191	116	840
2016	73	204	123	981
2017	85	245	116	876
2018	54	269	122	928
2019	41	276	103	1035
2020	27	142	88	682
2021	17	127	89	573
Total	3784	4978	3244	16154

Fig. 2 Incidence of acute and chronic VHB in the years 2000-2021

Fig. 3 Incidence of acute and chronic VHC in the years 2000-2021